

بیانات رهبر انقلاب در دیدار جمعی از معلمان

۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۱

- (۱) شروع کلام با حمد خداوند و صلوات و سلام بر حضرت محمد ﷺ و اهل بیت علیهم السلام بخصوص حضرت بقیه الله
- (۲) خوش آمد به معلمان کشور و **مفتخرین به هدایت نسلهای آینده** که هر چه در منقبت معلمان بگوییم، زیاد نیست.
- (۳) [خطاب به وزیر] ما از لحاظ تصمیم خوب و قانون خوب و سند خوب هیچ کمبودی نداریم؛ آنچه مهم است، این است که به این تصمیمها عمل بشود؛ این را دنبال کنید. **پروید دنبال عمل جدی و مجاهدانه.**
- (۴) **خب، هدف و غرض از این دیدار سالانه‌ی ما با معلمان عزیز این است که نقش معلمان در فرهنگ عمومی کشور برجسته بشود؛**

- (۱) ما میخواهیم معلم **شناخته بشود**. ارزش معلمی در **افکار عمومی** مردم یک ارزش تثبیت شده و ماندگاری باشد که الان این جور نیست.
- (۲) باید جوری [رفتار] کنیم که خود معلم به معلمی خودش افتخار کند، خانواده‌ی او به معلمی او افتخار کنند و **جامعه به او به چشم یک موجود مفتخر نگاه کند.**
- (۳) ما باید به اینجا برسیم. یک مقداری **گفتن** لازم دارد، یک مقداری **عمل کردن** لازم دارد.

• کاربرد کلمه معلم:

- (۵) **کاربرد اول** این است که معلم را به معنای آموزنده، آموزشگر، **تعلیم‌دهنده** در نظر بگیریم؛ خب این ارزش بسیار بزرگی است، ارزش والایی است. خدای متعال، پیغمبران یا همه‌ی حکما و علما و فقها و دانشمندان بزرگ و شخصیت‌های برجسته جزو معلمان است.
- (۶) یک **کاربرد دیگر** از معلم یعنی **معلم آموزش و پرورش**. بار ارزشی این کاربرد دوم، دو برابر بار ارزشی آن کاربرد اول است.
- (۷) **مخاطب این تعلیم** یک مجموعه‌ای از انسانهایی هستند که احتمال تأثیرگذاری این تعلیم بر روی آنها بمراتب بیشتر است از تأثیرگذاری بر روی همه‌ی قشرهای دیگر؛ اهمیت کار معلم این است؛ یعنی معلم آموزش و پرورش، آن ارزش کاربرد اول را دارد، به اضافه‌ی اینکه کار او در صحنه‌ای است، در عرصه‌ای است که هیچ جایگزینی ندارد.
- (۸) مخاطبین شما در بهترین **سن تأثیرپذیری و تربیت‌پذیری** هستند؛ مخاطبین شما کسانی هستند که آنچه را شما یادشان میدهد تا آخر عمر فراموش نمیکنند؛ این خیلی مهم است.

• رسالت آموزش و پرورش:

- (۹) «**تمدن شکوفایی اسلامی**»؛ یعنی تمدن اسلامی‌ای که استعدادهایش متناسب با زمان شکوفا بشود و خودش را نشان بدهد.
- (۱۰) زیرساخت اصلی هر تمدنی، منابع انسانی است، این **نسل** را شما میخواهید امروز بسازید:
 - (۱) نسلی که **خودساخته** است،
 - (۲) دارای **هویت** است؛ هویت ایرانی - اسلامی محکم و عمیقی دارد،
 - (۳) **دل‌باخته و فریفته‌ی** این و آن و بازمانده‌های تمدن منسوخ‌شده‌ی شرق و غرب **نیست**؛

۴) نسلی است دانا، دانشمند، کارآمد، ماهر، آشنا با سبک زندگی اسلامی و سنت‌های ایرانی؛

۱۱) ما بایستی این نسل را توسعه بدهیم، این تربیت گسترش پیدا بکند، فراگیر بشود. این دوازده سال بزرگ‌ترین فرصت است برای جمهوری اسلامی که بتواند ارزشها را، آرمانهای انقلاب را بدرستی به این نسل منتقل کند و هویت اسلامی و ایرانی را در او نهادینه کند. این فقط یک تعلیم عادی و معمولی نیست، این یک تعلیم بنیادین است.

۱۲) دولت جمهوری اسلامی یک سازمان گسترده‌ی سراسری‌ای دارد به نام وزارت آموزش و پرورش که تا دورترین نقاط کشور و اعماق شهرها و روستاها گسترده است؛ خب این فرصت خیلی مهمی است. در همه‌ی این سطح وسیع هم گوشه‌هایی و دل‌هایی آماده‌ی شنیدن هستند.

۱۳) اگر امروز به آموزش و پرورش نگاه کنیم، میتوانیم از امروز آموزش و پرورش فردای کشور را حدس بزنیم و تشخیص بدهیم که چگونه خواهد بود.

• مشکلات آموزش و پرورش

۱۴) برطرف کردن این مشکلات و رسیدن به وضع مطلوب، هم احتیاج دارد به تدبیر و دانایی، هم همت و تلاش و مجاهدت، و هم حوصله ورزیدن، صبر کردن، شکیبایی داشتن؛ مدیران خسته نشوند، دستپاچه نشوند، کار را با شکیبایی دنبال کنند.

۱۵) البته [برای حل مشکلات] اگر بخواهیم به آن اهداف دست پیدا کنیم، به ابزارهایی هم احتیاج داریم:

۱) اهمیت متن آموزشی توجه بکنید. با حرف زدن و گفتن و توصیه کردن، مطالب تمام نمیشود. بایستی آموزش و پرورش برای همین مقاصدی که ما عرض کردیم که معلمین دنبال میکنند، متن آموزشی تهیه کند؛

۲) هم کمیت معلم؛ ما از لحاظ کمیت معلمین دچار مشکلیم.

۳) کیفیت معلم هم مهم است؛ هم کیفیت سواد و درس و علم و امثال اینها؛ و بعد، از لحاظ اخلاقی، تربیت اخلاقی،

تربیت دینی، تدین، دین‌باوری.

۱۶) امروز هم همین جور است؛ امروز هم بحمدالله ما معلم متعهد مؤمن دین‌باور دلسوز علاقه‌مند کم نداریم، هستند؛ البته معلمین جور دیگر هم داریم.

• نسل سازنده تمدن

۱۷) با اینها [موارد ذیل] آن وقت آن نسل سازنده‌ی تمدن به وجود می‌آید؛ نسلی که میتواند ملت را عزت‌مند کند، کشور را عزت‌مند کند، به وجود می‌آید:

۱) ما بایستی کاری کنیم که دانش‌آموز ما دارای هویت ملی بشود؛ هدف از تربیت دانش‌آموز، صرفاً این نباشد که بخواهد درس یاد بگیرد. مهم‌تر از علم‌آموزی یا لااقل در حد علم‌آموزی این است که او احساس هویت بکند.

۲) افتخارات ملی را، گذشته‌ی علمی را، گذشته‌ی سیاسی را، گذشته‌ی بین‌المللی را بشناسند، تلاشی که شده و مجاهدتی که شده بشناسند.

✓ قضایای انقلاب، از امام بزرگوار، از دانشمندان کشور چقدر اطلاع دارند؟ با آرمانهای انقلاب چقدر آشنا هستند؟

✓ آرمانهای انقلاب را بدانند. فقط هم دانستن نیست؛ با اینها آمیخته بشوند؛ جان او، دل او، با اینها آشنا بشود.

✓ ببینید چند درصد کاظمی آشتیانی را با آن همه خدمات، با آن ارزش وجودی‌ای که این مرد و این جوان داشت می‌شناسند و مثلاً فرض کنید رونالدو را چند درصد می‌شناسند!

۳) باید بچه‌ها **ارزش مقاوم بودن** را بفهمند؛ [یعنی] اینکه اجزای یک ملت، اجزای مقاومی هستند. مقاوم یعنی چه؟ یعنی در مقابل باج‌گیری عقب‌نشینی نمیکنند، در مقابل حمله به خودشان نمی‌لرزند، در مقابل زورگویی کوتاه نمی‌آیند؛ مقاوم یعنی این.

۴) **اکسیر علاج مشکلات کشور** این است: احساس مقاومت، **روحیه مقاومت**. خب دنیا، دنیای زورگویی است؛ باید یک ملت بتواند در مقابل زورگویی‌ها مقاومت بکند؛ این را باید از بچگی یاد بگیریم، این از نوجوانی باید در ما نهادینه بشود.

۵) حرف ما به این معنا نیست که ما درس را کنار بگذاریم؛ نه **درس که لازم است**، ما که معتقدیم پرچم علم را باید هر روز بیشتر بلند کرد در کشور، منتها در کنارش پرچم **هویت ملی، هویت افتخار آمیز، هویت انقلابی، هویت اسلامی** هم باید بلند بشود.

• تفکیک بین علم نافع و علم لاینفع

۱۸) یک نکته‌ی دیگر تفکیک بین علم نافع و علم لاینفع است؛ الان دانش‌هایی تدریس میشود که هیچ فایده‌ای به حال امروز و آینده‌ی این دانش‌آموز ندارد؛ [یک] ذهنیاتی است که یادشان هم می‌رود و در هیچ مسئله‌ی زندگی به اینها کمک نمیکنند، در پیشرفت علم به اینها کمک نمیکنند؛ **اینها را شناسایی کنید، حذف کنید.**

۱۹) **علم نافع**، آن علمی است که بتواند استعداد او را شناسایی کند، آن را در جهت استعداد خودش رشد بدهد، آن استعداد را شکوفا کند؛ برای آینده‌ی او سرمایه‌ی ذهنی و عملی فراهم بکند؛ این میشود علم نافع:

- ۱) **سبک زندگی اسلامی، تعاون، همکاری اجتماعی**، اینها را بچه باید در مدرسه یاد بگیرد.
- ۲) **نظم و قانون‌گرایی**؛ یکی از مشکلات ما مسئله‌ی بی‌انضباطی‌هایی است که در زندگی اجتماعی و زندگی خانوادگی و مانند اینها معمولاً وجود دارد؛ ما از نوجوانی و از جوانی باید نظم و انضباط و تبعیت از قانون را یاد بگیریم.
- ۳) **روح مطالعه**، احساس تحقیق و مطالعه در جوان، در نوجوان میتواند نهادینه بشود؛ شما میتوانید این را **به عنوان یک مهارت** به او منتقل بکنید.
- ۴) **فعالیت‌های جهادی؛ مبارزه با آسیب‌های اجتماعی**؛ افراد همه میتوانند با آسیب‌های اجتماعی مبارزه کنند وقتی که این انگیزه در آنها وجود داشته باشد. این هم یک نکته.

• سند تحول

- ۲۰) مسئله‌ی **سند تحول** بیش از ده سال پیش این سند تنظیم شده:
- ۵) آنچه واقعیت دارد این است که به این سند تحول **عمل نشده**.
 - ۶) حالا ممکن است یک بخشی از گوشه‌ای از آن به یک شکلی تحقق پیدا کرده باشد اما **این سند یک کل است**، یک مجموعه است.
 - ۷) اگر معتقدند که ایرادی در این سند هست، **سند را به روز کنند**، کامل کنند، مشکلش را برطرف کنند.
 - ۸) برای سنجش پیشرفت هم باید **شاخص معین بشود**؛ مشخص بشود که چقدر پیشرفت شده در این سند.

• نقش معلمین

۲۱) این بار سنگینی که گفتیم، **این بر دوش معلم است**؛ یعنی در مقام اجرا معلمین هستند که اجرا میکنند.

۲۲) در درجه‌ی اول هم خود معلّمین باید **نقش خودشان را احساس کنند** و حس کنند و بدانند چه کار بزرگی بر عهده‌ی آنها است؛ خسته شدن، ملول شدن، کار را کوچک انگاشتن به خاطر برخی از مشکلاتی که مثلاً حالا طبعاً در مسائل زندگی وجود دارد — [مشکلات] معیشتی و غیره — با نظر تحقیر به این کار نگاه کردن، این خطا است.

۲۳) خود معلّمین هم علاوه بر اینکه این نقش مهم را حس میکنند، **باید احساس امانت‌داری کنند**؛ عزیزترین امانتها؛ یعنی این نوجوانی که زیر دست شما است، این امانت بسیار باارزشی است. این لوح ساده و نانوشته، آماده‌ی همه‌ی نقشها است؛ **شما هستید که این نقش را ایجاد میکنید.**

۲۴) **باید با ارزش افزوده‌ای** که زیر دست شما پیدا میکند خارج بشود. این امانت‌داری را بایستی به بهترین وجهی [انجام بدهید]؛ هم از لحاظ اخلاقی، هم از لحاظ علمی، هم از لحاظ رفتاری، هم از لحاظ آگاهی‌بخشی، دانایی‌بخشی؛ روح دانایی را در این امانت باید شما زنده کنید.

۲۵) اگر **معلّم ما دین‌باور و دین‌مدار باشد**، این کار به بهترین وجهی انجام میگیرد.

۲۶) **در دوران کرونا هم معلّمین واقعاً زحمت کشیدند.** در یک دورانی معلّم **کار مضاعف** میکرد؛ یعنی هم در کلاس، شاگرد حضوری داشت، هم بایستی با این برنامه‌های اینترنتی و فضای مجازی و امثال اینها کار میکرد؛ خیلی زحمت شد برایشان. ما صمیمانه از معلّمین در این زمینه تشکر میکنیم.

۲۷) سفارش من هم در مورد **مسائل مربوط به معیشت**، همان سفارش همیشگی است؛ مسئله‌ی بیمه، بازنشستگی، مسائل هزینه‌های درمان که بموقع پرداخت بشود، اینها مسائل مهمی است، به اینها بایستی حتماً توجه کرد.

۲۸) ما توقعات زیادی را متوجه آموزش و پرورش میکنیم [اما] **شما معلّمین منتظر نمایید**؛ معلّمینی هستند که برنامه‌ی مشخصی هم برای تربیت به اینها داده نشده اما با ابتکار خودشان، **با ابتکار عمل** خودشان، با خیرخواهی خودشان، با دلسوزی خودشان توانستند یک مجموعه‌ای از دانش‌آموزان را تربیت کنند و پیش ببرند.

• دانشگاه فرهنگیان:

۲۹) یک نکته‌ی دیگر مسئله‌ی دانشگاه فرهنگیان است و همه‌ی مراکز تربیت معلّم؛ اینها خیلی مهم هستند؛ واقعاً تشکیل این دانشگاه‌ها کار لازمی بود و اهتمام به آنها هم خیلی مهم است.

۳۰) وظیفه‌ی سنگینی نسبت به این دانشگاه وجود دارد؛ از همه جهت باید این دانشگاه‌ها، این مراکز تربیت معلّم تقویت بشود؛ از جهت امکانات سخت‌افزاری، از جهت مدیریت، از جهت استاد، از جهت متون آموزشی، از جهت فعالیتهای تربیتی.

۳۱) باید در این **دانشگاه‌های مربوط به تربیت معلّم** و تربیت دبیر جوری باشد که واقعاً **معلّم مطلوب** از این جاها بیرون بیاید. **رشته‌ی تحصیلی** بسیاری از معلّمها با درسی که میدهند منطبق نیست؛ این به نظر من نکته‌ی خیلی مهمی است.

• دعای پایانی

۳۲) از خداوند متعال میخواهیم که روح شهیدان عزیز کشور بخصوص شهدای دانش‌آموز و شهدای معلّم را با [ارواح] اولیائشان محشور کند

۳۳) و روح مطهر امام عزیزمان را — که هر چه داریم واقعاً از پیشروی او و رهبری او داریم و او بود که این راه باز کرد، ما را به این راه هدایت کرد — ان‌شاءالله خدای متعال با ارواح اولیائش محشور کند

۳۴) و به همه‌ی شما و ما توفیق بدهد تا بتوانیم وظایفمان را انجام بدهیم.

۳۵) والسّلام علیکم و رحمۀ الله و برکاته